

τ' άντερο (ἐπὶ λίαν λαιμάργου. τρήμερος = ὁ ὑποστάς τριήμερον νηστείαν) Σύμ. Τ' χουρεύ' οὐ διάουλους 'ς τ' άντερα (ἐπὶ ὀργίλου καὶ δυστρόπου ἀνθρώπου) Ἡπ. (Ζαγόρ.) Βλέπ' οὐ ἥλιους τ' ἄδιρά τ' (ἐπὶ λίαν ἀδυνάτου) Θράκ. (Αἰν.) || Παροιμ. Πῶχει ἄδερ' ἄς τὰ ξῆ (ἕκαστος ὀφείλει νὰ φροντίξῃ περὶ τῶν ἑαυτοῦ ὑποθέσεων) Κεφαλλ. Γνωμ. Καὶ τ' άντερα 'ς τὴν κοιλὰ μαλώνουν (ὅτι καὶ οἱ στενοὺς δεσμοὺς ἔχοντες φιλονικοῦν) σύνηθ. β) Ἔντερον πληρούμενον παστοῦ κρέατος, ἀλλᾶς Καππ. (Φερτ.) 2) Ὑπὸ τὸν τύπ. τῶ γράς τ' άντερα, εἶδος πόας ἐσθιομένης Κρήτ. 3) Ὑπὸ τὸν τύπ. άντερο τοῦ πουλλιού, τὸ φυτὸν ἀναγαλλίς ἢ ἀρουραία (anagallis arvensis) ΘΧελδράκ 75 ΠΓεννάδ. 111. Συνών. αἵματόχορτο 2.

άντεροβγάλης ὁ, σύνηθ. ἄδεροβγάλης Ἄνδρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. άντερο καὶ *βγάλης < βγάλλω. Διὰ τὴν σύνθεσιν πβ. μαχαιροβγάλης, ψυχοβγάλης.

1) Ὁ ἐκβάλλων τὰ έντερα, ὁ ξεκοιλιάζων τὰ θύματά του, ἐπὶ κακούργων σύνηθ. Ἡ λ. καὶ ὡς παρωνύμ. Πελοπν. (Ἀρκαδ.) 2) Ὁ προκαλῶν ἀναστάσεις τῶν έντέρων σύνηθ. : Τί άντεροβγάλης εἶναι αὐτός ὁ ψάλλτης! Ἀθῆν. Αὐτὸ τὸ ἄλογο - αὐτὴ ἡ ἄμαξα εἶναι άντεροβγάλης Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Μωρέ, τί ἄδεροβγάλης εἶν' αὐτός; (περὶ ἀτμοπλοίου κινουμένου πολὺ) Ἄνδρ. 3) Εἶδος χαρτοπαιγνίου προκαλοῦντος γέλωτα Πελοπν. : Παίζουμε τὸν άντεροβγάλη.

άντερογάρδουμα τά, ἀμάρτ. ἄδερογάρδουμα Κρήτ.

Ἐκ τῶν οὐσ. άντερα καὶ γαρδούμια.

Ἔντερα περιτλεκόμενα μετὰ έντοσθίων εἰς βοστρύχους καὶ βραζόμενα.

άντερογέμισμα τό, ἀμάρτ. ἄδερογέμισμα Κρήτ.

Ἐκ τῶν οὐσ. άντερο καὶ γέμισμα.

Τὸ γέμισμα, ἡ πλήρωσις τῶν έντέρων : Παροιμ. Ἀδερογεμίματα κι ἄς εἰ δοῦ βάτου τροῦλλες (ἐπὶ τῆς πληρώσεως ἐπιτακτικῶν ἀναγκῶν διὰ παντός μέσου).

***άντερόγκλεισι** ἡ, ἄδερόγκλεισι Πελοπν. (Κάμπος Λακων. Καρδαμ.) άντερόγκλεισι Ἀθῆν. Θράκ. (Καλαμ.) Πελοπν. (Ἀρκαδ. Βούρβουρ. κ. ἄ.) άντερόγκλεισα Πελοπν. (Μεσσ.) ἄδερόγκλεισα Πελοπν. (Λακων.) ἄδερόγκλειζα Πελοπν. (Λακων.)

Ἐκ τῶν οὐσ. άντερο καὶ *ἔγκλεισι. Κατὰ ΒΦάβην ἐν Ἀθηνᾶ 45 (1933) 361 κέξ. ἐκ τοῦ άντερο καὶ γλῖσα, ὃ ἐκ τοῦ κνῖσα. Περὶ τοῦ γλ πβ. *ἄγκλησι - ἄγλησι, ἄγκλιᾶ - ἄγλιᾶ, ἄγκλούπα - ἄγλούπα κτ.

1) Ἡ πτυχή τοῦ περιτοναίου ἐκ δύο πετάλων, τὰ ὁποῖα περικλείουν μεταξὺ αὐτῶν τὰ ἀγγεῖα καὶ νεῦρα τοῦ έντέρου καὶ λίπος, τὸ μεσεντέριον Ἀθῆν. Πελοπν. (Ἀρκαδ. Βούρβουρ. κ. ἄ.) β) Τὸ λίπος τῶν έντέρων Θράκ. (Καλαμ.) Πελοπν. (Λακων. Μεσσ.) : Λειώνουμε τὲς άντερόγλεισες Μεσσ. Τὴν άντερόγκλεισι τὴν ἄνελοῦν καὶ γίνεται λίγδα Καλαμ. 2) Τὸ πάγκρεας Πελοπν. (Κάμπος Λακων. Καρδαμ.)

άντεροδιαλύνω ἀμάρτ. άντεροδιαλύζω Νάξ. (Βόθρ. Φιλότ. κ. ἄ.) ἄδεροδιαλύζω Νάξ. (Ἀπύρανθ.) ἄντεροδιαλύω Ρόδ. Μέσ. άντεροδιαλύζομαι Νάξ. (Καλόξ. κ. ἄ.) Χίος ἄδεροδιαλύζομαι Πάρ. (Παροιμ.) ἄδεροδιαλῶμαι Πάρ. (Λεῦκ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. άντερο καὶ τοῦ ρ. διαλύνω.

Α) Κυριολ. 1) Ἐνεργ. διαλύω, σπάζω τὰ έντερά τινος Νάξ. (Ἀπύρανθ. κ. ἄ.) : Θὰ σὲ πιάσω νὰ σ' ἄδεροδιαλύσω! (ἀπειλή). || Φρ. Οἱ διαόλοι ν' ἄδεροδιαλύσουν τὰ μέσα

σου! (ἀρά) αὐτόθ. 2) Ἀμτβ. παράγω βορβορυγμὸν Νάξ. (Βόθρ.) : Ἀντεροδιαλύζων τὰ σωθικά μου μέσα. Συνών. γοργγορίζω.

Β) Μεταφ. 1) Προξενῶ εἰς τινα ταραχὴν καὶ δυσφορίαν, στενοχωρῶ Νάξ. (Φιλότ.) : Μὴ μ' άντεροδιαλύζης. Καὶ μέσ. ταράσσομαι, δυσφορῶ, ἐρεθίζομαι, στενοχωροῦμαι Νάξ. (Ἀπύρανθ. Καλόξ. κ. ἄ.) Πάρ. (Λεῦκ. Παροιμ.) Χίος : Ἀδεροδιαλύστηκα τῶρα δὰ ποῦ τὸν εἶδα Πάρ. Καθὼς τὸν εἶδα αἵματοκυλισμένο, άντεροδιαλύστηκα Χίος Ἀσε με, μὴ μου μιλήσ, γιατί άντεροδιαλύζομαι Καλόξ. Αὐτὴ ἡντεροδιαλύζούντανε, μὰ εἶντα νὰ πῆ Νάξ. Ἀντεροδιαλύζομαι νὰ σ' ἀκούω νὰ τὰ λές Νάξ. 2) Μέσ. ζηλεύω, φθονῶ Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πάρ. (Λεῦκ. Παροιμ.) : Ὅσο μὲ θωρεῖ, ἄδεροδιαλύζεται Ἀπύρανθ. Ἀδεροδιαλύζεσαι τῶρα οὐ, ὅσον ἀκούς καὶ λένε πῶς εἶμαι ὡ πρὸ καλὴ παρὰ σένα (ὡ = ἐγώ) αὐτόθ. 3) Ἀμτβ. φοβοῦμαι, δειλιῶ Ρόδ. Συνών. δειλιάζω, φοβάμαι.

Πβ. άντεροθερίζω, *άντεροκαίω, άντεροκόφτω, άντερολύνω.

άντεροδιάλυστος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἄδεροδιάλυστος Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ἀμάρτ. ἐπίθ. άντεροδιάλυστος τοῦ ἀρκτικοῦ α προσλαβόντος σημ. στερητικὴν δι' ἀναβιβασμοῦ τοῦ τόνου. Ἰδ. ἀ- στερητ. 2α.

Ὁ μὴ ζηλεύων, ὁ μὴ ὑποφέρων ἀπὸ ζήλειαν : Καμώνεται δὰ πῶς εἶν' ἄδεροδιάλυστος, μὰ ᾤτος ἄδεροδιαλύζεται.

άντεροθερίζω ἀμάρτ. ἄδεροθερίζω Θράκ. (Σαρεκκλ.) Μέσ. ἄδεροθερίζομαι Σύρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. άντερο καὶ τοῦ ρ. θερίζω.

1) Ἐνεργ. ἐνοχλῶ κυρίως καὶ μεταφ. Θράκ. (Σαρεκκλ.) : Θὰ σ' ἄδεροθερίσῃ, ἅμα φᾶς ἄγουρο. Σ' ἄδεροθερίσαν τὰ λόγια μου. 2) Μέσ. λυποῦμαι, στενοχωροῦμαι, πειράζομαι Σύρ. : Ἀμα εἶδε τὸ φουστάνι μου, ἄδεροθερίστηκε.

Πβ. άντεροδιαλύνω, *άντεροκαίω, άντεροκόφτω, άντερολύνω.

***άντεροκαίω**, μέσ. άντεροκαίομαι Ἡπ. Ἰων. (Βουρλ.) άντιρουκαίομαι Ἡπ. (Χουλιαρ.) ἄντεροκαίομαι Χάλκ. ἄδεροκαίομαι Σύμ. ἄδρουκαίομαι Β.Εῦβ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. άντερο καὶ τοῦ ρ. καίω.

1) Αἰσθάνομαι ἐσωτερικὸν καῦμα, φλόγῳσιν ἐνθ' ἄν. : Ἀντεροκάηκα ἀπὸ τῆ δίψα Βουρλ. 2) Μεταφ. ἔχω ἐμμανῆ ἔρωτα Ἡπ. : Ἀντεροκάηκε αὐτός γιὰ τὴ δεῖνα.

Πβ. άντεροδιαλύνω, άντεροθερίζω, άντεροκόφτω, άντερολύνω.

άντερόκαμα τό, ἀμάρτ. άντιρόκαμα Ἡπ. (Χουλιαρ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. άντερο καὶ κάμα.

Φλόγῳσις τῶν έντέρων.

άντερόκομμα τό, Στερελλ. (Ἄμφ.)

Ἐκ τοῦ ρ. άντεροκόφτω.

Πόνος έντέρων : Ἐχει άντερόκομμα σήμερα. Συνών. άντεροκομμός, άντεροκόψιμο.

άντεροκομμός ὁ, Ἴόνιοι Νῆσ.

Ἐκ τοῦ ρ. άντεροκόφτω.

Ἀντερόκομμα, ὁ ἰδ. : Γνωμ.

Γλυκὰ λόγια τ' ἀφεντός, | πίκρα κι άντεροκομμός (ἐπὶ προσποιητῶν περιποιήσεων πρὸς ἐκμετάλλευσιν). Εἶναι καὶ τὸ βίός, μὰ εἶναι κι ὁ άντεροκομμός (ἡ περιουσία, ὁ πλοῦτος ἔχει καὶ τοὺς περισπασμούς του).

άντεροκόφτω ἀμάρτ. άντεροκόβω Βιθυν. Στερελλ. (Ἄμφ.) ἄδεροκόβω Κρήτ. ἄντεροκόβω Καρ. (Μοῦγλ.)

